

**HARBIY XIZMATCHILARNI FARZANDLARINI BARKAMOL AVLOD ETIB
TARBIYALASH TIZIMI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI****G‘OFUROV BEHRUZ TOLIB O‘G‘LI**

Farg‘ona davlat universiteti mustaqil tatqiqotchisi

Bugungi kunda ma‘naviyat masalasi ijtimoiy hayotimizning asosiy masalalaridan biriga aylanib qoldi. Mustaqillikning dastlabki kunlaridanoq bu masalaga katta va uzluksiz e‘tibor berib kelinmoqda. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning har bir nutqi va ma‘ruzalari, maqola va asarlarida yuksak ma‘naviyat kelajak poydevori ekanligi qayta-qayta ta‘kidlanmoqda. Qadimiy va boy tajribaga ega o‘zbek milliy musiqa madaniyati barkamol yosh avlodga ta‘lim va tarbiya berishda asosiy vosita hisoblanadi. Bu o‘rinda ustozshogird an‘anasini misol qilib olish o‘rinli.¹

Erksevar xalqimiz mustaqillik tufayli o‘z yeri, o‘z tili, o‘z diniga ega bo‘ldi; milliy g‘ururi, izzat obro‘si tiklanib, endilikda qadriyatlarimiz, ma‘naviy merosimizdan bahramand bo‘lmoqdamiz. Mustaqillik va ma‘naviyat bir-biriga g‘oyat bog‘liq tushunchalardir. Ma‘naviyati buyuk xalqni qul qilish, abadiy istibdod zulmi ostida saqlash mumkin emas. Bunday ma‘naviyatning kamol topishi, qalblarga singishi uchun Mustaqillikni mustahkamlash ham lozim bo‘ladi. Qudratli kelajagi buyuk davlat, buyuk ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar qudratli ma‘naviyat zahirida vujudga keladi. Har bir alohida shaxsning va butun millatning ma‘naviy kamoloti orqali demokratik huquqiy davlat barpo etiladi. Davlatimiz rahbari shu bois ham ma‘naviyat va ma‘rifatga doimo katta e‘tibor berib kelmoqda. Shu oqilona siyosat tufayli xalqimiz o‘zligini tanib, o‘z shajarasini idrok etmoqda, tarix oldidagi vazifasini anglab olmoqda.

Inson ma‘naviyatini yuksaltirmasdan turib, xalqimiz hayoti va turmushi yuksalishida, hamda mamlakatimiz taraqqiyotida muvaffaqiyatlarga erishish qiyin. Islohatlarning birinchi bosqichida milliy ma‘naviyatni yuksaltirish yo‘lida ko‘zlangan maqsad to‘la amalga oshirildi va ikkinchi bosqichda amalga oshirilishi lozim bo‘lgan vazifalarga zamin hozirlandi. Ma‘naviy, mafkuraviy parokandalik davriga barham berildi. Ijtimoiy hodisalar bilan birga milliy ma‘naviyatimiz yuksala bordi. Haqiqatan faqat ma‘naviy erkin va ozod xalq teran va komil tafakkur tufayli har sohada katta yutuqlarga erishishi mumkin. Boshqacha aytganda, faqat ma‘naviy sog‘lom, kuchli jamiyatgina islohatlarga tayyor bo‘lishi mumkin.

Ma‘naviy tarbiya sohasida ko‘zbo‘yamachilikka yo‘l qo‘yish nihoyatda xatarli. Ma‘naviyat jamiyat hayotining shunday bir nozik, ahamiyatli sohasiki, bu borada xo‘jako‘rsinga ish qilish iqtisodiy va siyosiy sohalarda kutilmagan turli inqirozlarni keltirib chiqarishi mumkin. Ayniqsa, bu sohada o‘zi bo‘larchilik va lo‘ttibozlikka yo‘l qo‘yib bo‘lmaydi. Kishilarda, xususan yoshlarda yangi ma‘naviyatning shakllanishi ancha murakkab va mashaqqatli jarayon hisoblanadi. Buni amalga oshirish uchun keng ko‘lamli madaniy, tarixiy, ma‘rifiy, tarbiyaviy ishlarni amalga oshirish kerak bo‘ladi. Shaxs ma‘naviy barkamolligining tarkibiy va o‘z o‘rnida ajralmas qismlaridan biri sifatida namoyon bo‘ladi.²

Eski tuzum sharoitida tarkib topgan ma‘naviy inqirozga barham berish, yangicha tafakkurga ega bo‘lgan insonni shakllantirish murakkab, muayyan davrni talab qiluvchi, asta-sekin amalga oshadigan jarayon bo‘lganligi sababli tarixning burilish davrlarida jamiyat hayotida ma‘naviy bo‘shliq holatlari ham yuzaga kelishi tabiiydir. Bu bo‘shliq jamiyat uchun iqtisodiy, siyosiy inqirozga nisbatan ancha xatarliroq kechadi. Bunga keyingi vaqtlarda yuz bergan mudhish voqealar yaqqol misol bo‘la oladi. Shu sababli tarixiy burilish davrlarida obyektiv

¹ Ilxomov M., Barkamol avlod tarbiyasida milliy musiqaning o‘rni va ahamiyati, zamonaviy ta‘lim / sovremennoe obrazovanie 2016, 9

² Ilxomov M., Barkamol avlod tarbiyasida milliy musiqaning o‘rni va ahamiyati, zamonaviy ta‘lim / sovremennoe obrazovanie 2016, 9

tarzda yuzaga keladigan bunday holatlarni chuqur anglab, ularga to'g'ri munosabatda bo'lish lozim. Mamlakatimiz rahbariyati buni to'g'ri anglab, bunday holatlarning qalqib yuzaga chiqishining oldini faqat odamlarimiz, avvalambor yoshlarimizning iymon-e'tiqodini mustahkamlash, irodasini baquvvat qilish, ularni o'z mustaqil fikriga ega bo'lgan barkamol insonlar etib tarbiyalash orqaligina olish mumkinligini, mustaqillik tafakkuri, ma'naviyatini shakllantirish, maqsad, vazifa, vositalari yo'llarini izlab topish, hayotga joriy etish orqali hal etish mumkinligini ta'kidlab kelmoqda. Zotan, yosh mustaqil mamlakatimizning kelajagi uchun ma'naviyati yuksak, barkamol insonlar zarur.

Yangi O'zbekistonda harbiy xizmatchilar uchun aniq shart-sharoitlarni oldindan aytish qiyin, chunki bu ko'plab omillar, jumladan, siyosiy vaziyat, mamlakatning iqtisodiy rivojlanishi, tashqi tahdidlar va ichki islohotlarga bog'liq. Biroq, siyosiy va ijtimoiy o'zgarishlar tufayli qanday o'zgarishlar bo'lishi mumkinligini tasavvur qilish mumkin.

Professionallik va zamonaviy o'qitish usullari: Yangi rejim, yehtimol, armiyani modernizatsiya qilish va uning professionalligini oshirishga intiladi. Bunga harbiy texnikani yangilash, taktika va strategiyani qayta ko'rib chiqish, o'qitish va tayyorlashning zamonaviy usullarini joriy yetish kiradi. Konsepsiyada belgilangan yo'nalishlar mamlakat yoshlarini ma'nau va jismonan barkamol qilib tarbiyalash, iqtidori va salohiyatini ro'yobga chiqarish, ularni davlat va jamiyatning rivojiga keng jalb etish, tashabbuslarini yetarli darajada qo'llab-quvvatlash maqsadida huquqiy asoslar, iqtisodiy imkoniyatlar va tashkiliy mexanizmlarni yanada kengaytirishga xizmat qiladi.³

Mudofaa qobiliyatini mustahkamlash: geosiyosiy vaziyat va tashqi tahdidlarga qarab, yangi hukumat mamlakat mudofaa qobiliyatini mustahkamlashga alohida ye'tibor qaratishi mumkin. Bu harbiy byudjetning oshishiga, harbiy infratuzilmaning kengayishiga va qurollarni modernizatsiya qilishga olib kelishi mumkin.

Harbiy xizmatchilarning kasbiy standartlari va huquqlari: Yangi hukumat harbiy xizmatchilarning xizmat qilish shartlarini yaxshilashga, jumladan, ularning ijtimoiy mavqeini oshirishga, munosib ish haqini ta'minlashga, sog'liqni saqlash va pensiya dasturlarini yaxshilashga intilishi mumkin.

Ijtimoiy va madaniy o'zgarishlar: Yangi tuzum ostida armiyaning mafkuraviy va madaniy jihatlari o'zgarishi mumkin. Harbiy xizmatchilar o'rtasida targ'ib qilinadigan qadriyatlar va ye'tiqodlar tizimiga, shuningdek, harbiy muassasalarning ta'lim va madaniy dasturlariga o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.

Boshqa davlatlar bilan hamkorlik: Yangi hukumat harbiy sohada xalqaro hamkorlik sohasidagi siyosatni o'zgartirishi mumkin. Bu xalqaro harbiy mashg'ulotlar va operatsiyalarda kengroq ishtirok yetish, shuningdek, boshqa davlatlar bilan harbiy-texnik hamkorlikni chuqurlashtirishni o'z ichiga olishi mumkin.

Umuman olganda, yangi O'zbekistonda harbiy xizmat shartlarining o'zgarishi yangi hukumatning ustuvor yo'nalishlari va strategiyasiga, shuningdek, xavfsizlikka tahdid va mamlakat mudofaa yehtiyotlari kabi tashqi omillarga bog'liq bo'ladi.

Yangi O'zbekistonda harbiy xizmatchilarni farzandlarini tarbiyalash tizimi samaradorligini oshirish zamonaviy talab va muammolarni inobatga olgan holda kompleks yondashuvni taqozo yetadi. Bu vazifani bajarish uchun foydali bo'lishi mumkin bo'lgan bir nechta sohalar: Jamiyat qadriyatlarining integratsiyasi: Ta'lim tizimining zamonaviy o'zbek jamiyatida ye'tirof yetilgan qadriyatlarga mos kelishini ta'minlash muhim ahamiyatga yega. Bunga mamlakatning ko'p millatli va ko'p madaniyatli tabiatini hurmat qilish, bag'rikenglik, adolat va inson huquqlarini hurmat qilishni targ'ib yetish kiradi.

REFERENCES:

³ M. Q. Mengdobilova, Barkamol avlod tarbiyalashda "tarbiya" fanini o'qitishning ahamiyati, 2022-208 b

1. Sh.Mirziyoev. Xavfsizlik kengashi majlisidagi “Qurolli kuchlarimiz – mamlakatimiz barqarorligi va taraqqiyotining mustahkam kafolatidir” mavzusidagi nutqi. //—Xalq so‘zi gazetasi. 2018 yil, №3.
2. Iskandarova G. - “Ta’lim tizimida barkamol ijodkor shaxsni tarbiyalash” “O‘qituvchi” ilmiy, uslubiy, metodik va badiiy jurnali 1-son, 16-jild, iyun - 2021 2– qism 107-bet.
3. Iskandarova G. - “Ta’lim tizimida barkamol ijodkor shaxsni tarbiyalash” “O‘qituvchi” ilmiy, uslubiy, metodik va badiiy jurnali 1-son, 16-jild, iyun - 2021 2– qism 120- bet
4. Iskandarova G. - “Ta’lim tizimida barkamol ijodkor shaxsni tarbiyalash” “O‘qituvchi” ilmiy, uslubiy, metodik va badiiy jurnali 1-son, 16-jild, iyun - 2021 2– qism 126-bet